

Pla Insular de Voluntariat

2021-2026

Direcció Insular de Participació i Joventut
Departament de Promoció Econòmica
i Desenvolupament Local

Índex de continguts

Presentació	2
Fonamentació	3
Introducció	3
Marc legal	3
El voluntariat	5
<i>Diagnòstic del voluntariat a Mallorca 2020</i>	5
Línies estratègiques i accions	7
Línies estratègiques	7
Descripció de les actuacions	9
Organització	14
Impuls del Pla Insular de Voluntariat	14
Taula del Voluntariat	14
Espai de Coordinació del Voluntariat	15
Temporalització	16
Cronograma de cicle anual	16
Cronograma de cicle periòdic	17
Adaptació i avaluació del Pla Insular	19
Adaptació i modificació del Pla	19
Avaluació del Pla	21

Presentació

El Consell de Mallorca ha treballat intensament els darrers anys per elaborar un document marc que estructurari les polítiques insulars de suport al voluntariat, a les seves entitats i a les persones voluntàries. D'aquí neix aquest Pla Insular del Voluntariat, plantejat per a cinc anys i que suposa el primer full de ruta específic per a aquest sector a Mallorca.

Com que calia conèixer bé la realitat del voluntariat a l'illa, se'n va fer una anàlisi prèvia durant el 2020. Això va donar lloc al *Diagnòstic del voluntariat de Mallorca 2020*, elaborat a partir d'un procés participatiu en què van intervenir representants de les administracions públiques i de la societat civil mallorquina. Així vàrem poder conèixer el perfil de les persones voluntàries, dels responsables d'entitats, dels responsables polítics o del personal tècnic.

Amb aquest estudi previ també es van desvetllar les necessitats de les entitats del voluntariat i, molt important, les mancances en la coordinació entre entitats i Administració pública. L'estratègia de futur que llegireu en les pàgines següents es basa principalment en això: la importància del suport de l'Administració pública i la seva coordinació amb les entitats, les dues parts implicades en el desenvolupament de les quatre línies estratègiques que marca aquest Pla.

L'objectiu final de les mesures que es plantegen aquí no és altre que enfortir el voluntariat, per a la qual cosa són necessàries la promoció, la formació i la coordinació entre agents. Per tant, aquest document és una passa ben grossa en la feina conjunta d'Administració i entitats de voluntariat de Mallorca. I arriba, precisament, en un context social i econòmic marcat per la covid-19, és a dir, en un moment en què l'acció voluntària s'ha fet molt necessària. Per tant, no hi pot haver cap dubte: l'única opció de les institucions és donar-li suport.

Jaume Alzamora Riera

Conseller executiu de Promoció Econòmica i Desenvolupament Local

Fonamentació

Introducció

La diversitat de formes de participació social que trobam actualment posa de manifest la necessitat que tenen les persones d'incidir més enllà del seu àmbit familiar, social o laboral proper. L'activisme, la militància, les accions de suport mutu, de ciutadania activa, de participació pública o, el cas que ens ocupa, del voluntariat, són models posats a la pràctica àmpliament en el passat, que revifem amb formes més innovadores. La revolució digital, per exemple, ha diluït les limitacions espacials de la solidaritat, tant pel que fa a la sensibilització com a les pròpies accions. Davant les situacions de desigualtat, les problemàtiques mediambientals, les apropiacions culturals... és més indispensable que mai, tot i pensar globalment, actuar localment.

És dins aquesta actuació local que s'emmarca el Pla Insular de Voluntariat, amb l'objectiu d'estructurar les polítiques insulars de suport al voluntariat d'acord amb la Llei 11/2019 i de donar suport i coordinar-se amb els agents implicats, especialment les administracions municipals, més apropades a la ciutadania i a les entitats d'àmbit local.

És inevitable situar aquest Pla en el context de la crisi sanitària, tant en el moment de la diagnosi prèvia com en el de la redacció. La pandèmia mundial ha reforçat significativament les accions solidàries, augmentant la sensibilitat de la societat davant les desigualtats, però també abocant encara més feina sobre les entitats del tercer sector.

El suport de les administracions públiques i la coordinació eficient amb les entitats són d'importància capital per pal·liar els efectes d'aquesta crisi mitjançant el voluntariat, coordinació entesa des del reconeixement mutu i el respecte a la idiosincràsia de cada una de les parts.

Aquest suport i coordinació s'han configurat en quatre línies d'intervenció estratègica amb els objectius de promoure un voluntariat de qualitat, de facilitar que les entitats puguin dur a terme i gestionar amb èxit els seus programes de voluntariat, millorar l'acció voluntària en general i fer un treball intens de difusió, sensibilització i promoció del voluntariat envers la ciutadania de Mallorca.

Marc legal

El Pla de Voluntariat de Mallorca és una passa més cap a l'ordenació, la concreció i la coordinació de les polítiques públiques. El procés, iniciat en les darreres dècades, va tenir com a primera gran fita la Llei 3/1998, del voluntariat de les Illes Balears,¹ primera normativa autonòmica que regulava l'acció voluntària. Posteriorment, amb la reforma de

¹ Llei 3/1998, de 18 de maig, del voluntariat de les Illes Balears (BOIB 70/1998, de 28 de maig).

l'Estatut d'autonomia per la Llei orgànica 1/2007, s'establiren les competències dels consells insulars, entre aquestes el voluntariat social. A dia d'avui, aquesta identificació del concepte «voluntariat» amb «social» ja està superada àmpliament.

A partir de la Llei 45/2015, de 14 d'octubre,² que regula el voluntariat en l'àmbit estatal o supraautonòmic, s'estableix un marc normatiu que aposta per la modernització i l'enfocament del voluntariat des de les entitats. Aquesta Llei suposa el punt de partida del desenvolupament de normatives autonòmiques que s'han aprovat durant els darrers anys: Madrid i Catalunya el mateix 2015, Aragó i Andalusia el 2018 i Extremadura el 2019, entre d'altres.

Entre aquestes normatives s'aprova la **Llei, 11/2019, de 8 de març, de voluntariat de les Illes Balears**, que adapta i actualitza la regulació del voluntariat i estableix novetats destacables com:

- Concreta i diferencia elements com els programes de voluntariat i el document de compromís.
- Regula l'accés al voluntariat de persones menors d'edat, gent gran o amb discapacitat.
- Estableix determinats requisits per a les entitats, com el codi ètic del voluntariat o els protocols d'abordatge de conflictes.
- Determina els drets i els deures de les persones destinatàries de l'acció voluntària.
- Atorga i defineix el paper de centres educatius i universitats, empreses i Administració pública, quant a mesures de suport i competències.
- Estableix el Cens del voluntariat com a instrument de sistematització i, per tant, facilitador de polítiques adaptades a la realitat.

En l'article 23 del títol III, la Llei concreta les competències a desenvolupar pels consells insulars, que són les següents:

- a. Analitzar, promoure i impulsar els programes de voluntariat que es duguin a terme en el seu àmbit.
- b. Assistir i assessorar tècnicament els ajuntaments en matèria de promoció i suport al voluntariat.
- c. Elaborar, aprovar, implantar i, si escau, modificar la planificació global de les polítiques de voluntariat dins el seu àmbit territorial, mitjançant els instruments més adients i prenent com a referència les línies estratègiques dibuixades en el pla autonòmic de voluntariat, vetllant, en tot cas, per la coordinació i la cooperació entre les diferents administracions públiques, amb la participació d'entitats de voluntariat existents.

² Llei 45/2015, de 14 d'octubre, de voluntariat (BOE 247/2015, de 15 d'octubre).

- d. Donar a conèixer el voluntariat com a forma de participació i fomentar les entitats de voluntariat com a agents de transformació social.
- e. Concedir ajudes o concertar serveis que puguin fer les entitats de voluntariat, d'acord amb les seves competències.

És, per tant, el punt c de l'article 23 la raó del desenvolupament d'aquest Pla Insular, que té per objectiu la planificació global esmentada de les polítiques de voluntariat a Mallorca.

El voluntariat

Segons la Llei 11/2019, constitueixen voluntariat aquelles accions i activitats d'interès general, desenvolupades per persones físiques de manera altruista, solidària, lliure, sense contraprestació econòmica o material i que es desenvolupen en el marc de programes de voluntariat d'entitats, de forma complementària a l'Administració pública i sense substituir llocs de feina.

L'organització i la formalització del voluntariat dirigida a millorar la qualitat de les actuacions és un fet idiosincràtic de l'acció voluntària, com ho són el compromís amb la missió i els principis que la informen.

El teixit associatiu de Mallorca, que en molts de casos té com a pilar el voluntariat, ha de ser responsable del desenvolupament, del seguiment i de la millora de l'acció duta a terme per les persones voluntàries participants i compromeses. Les entitats privades sense ànim de lucre, configurades com a societat civil organitzada, han de fer una aposta perquè el voluntariat sigui un recurs humà valuós, potser el més valuós de les seves entitats.

Diagnòstic del voluntariat a Mallorca 2020

Les línies estratègiques del Pla Insular de Voluntariat s'han desenvolupat a partir del *Diagnòstic del voluntariat de Mallorca*³ que va consistir en l'anàlisi de la situació a partir dels agents principals del voluntariat: les entitats i les persones voluntàries com a impulsores de programes i de l'activitat voluntària; i les administracions públiques, la insular i les locals, en el paper de suport al voluntariat en el territori.

Aquest diagnòstic es va fer durant l'estiu i la tardor de 2020, a través de qüestionaris en línia per a persones voluntàries, responsables d'entitats de voluntariat i l'Administració insular i local, i de trobades dinamitzades de responsables d'entitats i de l'Administració pública. En els qüestionaris participaren 270 persones i en les trobades dinamitzades, 31 persones.

³ *Diagnòstic del voluntariat de Mallorca 2020* en el web del Consell Insular:
https://web.conselldemallorca.cat/documents/774813/3410334/20210112_Diagnostic+del+voluntariat+2020.pdf.

De les informacions extretes conflueixen algunes línies entre les persones voluntàries i les responsables d'entitats que orientaren les estratègies a desenvolupar:

- Visibilitat de tots els àmbits de voluntariat.
- Promoció del voluntariat posant el focus en la solidaritat i l'altruisme, per facilitar l'accés de la ciutadania.
- Necessitats formatives específiques de millora de l'acció voluntària, però també de la gestió.
- Recursos destinats a la formació, la difusió i la gestió del voluntariat.
- Recursos públics que facilitin l'acció voluntària que fan les entitats.
- Millora de l'acció voluntària, mitjançant divulgació i estudi.

Les persones responsables tècniques i polítiques, per la seva part, destacaren:

- Persona o persones referents i responsables dins l'Administració de la coordinació interna i externa en matèria de voluntariat.
- Afavoriment del contacte entre entitats de voluntariat i administracions locals.
- Espais d'intercanvi i de suport dirigits als ajuntaments.
- Coordinació interna dins l'Administració insular i també unificació de l'atenció a la ciutadania en matèria de voluntariat dins el Consell.
- Potenciació de la tasca, reconeixement i sensibilització en matèria de voluntariat.

Com a conclusió del diagnòstic, s'agruparen les propostes en set línies d'actuació:

1. Assessorament i formació
2. Promoció
3. Suport a la gestió
4. Sensibilització i difusió
5. Coordinació entre agents
6. Suport i coordinació entre institucions
7. Estudi i reflexió sobre el voluntariat

Aquestes set línies d'actuació s'han agrupat en quatre línies estratègiques:

1. Assessorament i formació 3. Suport a la gestió	⇒	Mesures de suport, per enfortir i fomentar el voluntariat de qualitat
2. Promoció 4. Sensibilització i difusió	⇒	Accions de difusió, informació i promoció del voluntariat
5. Coordinació entre agents 6. Suport i coordinació entre institucions	⇒	Mesures de coordinació i intercanvi entre els agents implicats
1. Assessorament i formació 7. Estudi i reflexió sobre el voluntariat	⇒	Actuacions formatives i de recerca

Línies estratègiques i accions

Línies estratègiques

Línia 1: Mesures de coordinació i intercanvi entre els agents implicats

ESTRATÈGIA	ACTUACIÓ
1.1. Coordinació entre agents	1.1.1. Creació i convocatòries anuals obertes de la Taula del Voluntariat de Mallorca
	1.1.2. Llista insular d'entitats de voluntariat
1.2. Suport i coordinació entre administracions	1.2.1. Servei d'informació per a ajuntaments en relació amb les mesures de suport al voluntariat
	1.2.2. Creació de l'Espai de Coordinació del Voluntariat per al seguiment, la coordinació i la comunicació de les mesures de suport al voluntariat
	1.2.3. Promoció en els municipis de l'illa de la persona responsable del voluntariat
	1.2.4. Obertura de canals de comunicació entre referents municipals i el Consell Insular en relació amb el voluntariat
	1.2.5. Reforç de la coordinació i la comunicació entre els departaments insulars relacionats amb el voluntariat i l'Administració autonòmica

Línia 2: Mesures de suport, per enfortir i fomentar el voluntariat de qualitat

ESTRATÈGIA	ACTUACIÓ
2.1. Suport a les entitats de voluntariat i els seus programes	2.1.1. Suports econòmics per a la millora de la qualitat de l'acció i l'organització del voluntariat
	2.1.2. Realització i difusió d'un catàleg d'espais públics per a la cessió a entitats socials en el desenvolupament de l'acció voluntària
2.2. Assessorament a entitats de voluntariat i de millora de l'acció voluntària	2.2.1. Creació d'un servei d'atenció d'informació a entitats en el Consell Insular
	2.2.2. Coordinació, promoció i difusió de serveis d'assessorament en temes d'associacionisme i voluntariat als municipis
	2.2.3. Informació al conjunt del sector de les polítiques de suport al voluntariat i a les seves entitats

Línia 3: Accions de difusió, informació i promoció del voluntariat

ESTRATÈGIA	ACTUACIÓ
3.1. Informació i assessorament a la ciutadania	3.1.1. Accions de sensibilització a centres educatius i casals d'infants i joves
	3.1.2. Desenvolupament de la pàgina web del voluntariat del Consell de Mallorca per a la difusió d'entitats
	3.1.3. Obertura i gestió de perfils a xarxes socials
	3.1.4. Posada en marxa d'un espai d'atenció i informació a la ciutadania en el Consell Insular
	3.1.5. Exposició de plafons informatius sobre voluntariat en espais oberts a la ciutadania
	3.1.6. Elaboració d'una guia del voluntariat a Mallorca
	3.1.7. Campanyes de posada en valor del voluntariat i dels principis i valors que aporten a la societat
	3.1.8. Suport i promoció d'accions de difusió de les entitats en l'acció de voluntariat o de captació de noves persones voluntàries
3.2. Promoció i posada en valor de l'acció voluntària	3.2.1. Difusió d'eines que facilitin el contacte amb les entitats de voluntariat de Mallorca
	3.2.2. Ús dels canals d'informació del Consell de Mallorca per promoure el voluntariat entre el seu personal
	3.2.3. Impuls del voluntariat entre persones ateses en programes o serveis del Consell de Mallorca
	3.2.4. Foment de la col·laboració de les entitats del voluntariat amb serveis o centres del Consell Insular amb una finalitat social, socioeducativa, ambiental, esportiva...
	3.2.5. Desenvolupament d'accions de reconeixement del voluntariat a Mallorca

Línia 4: Accions formatives i de recerca destinades a la millora de la qualitat de l'acció voluntària

ESTRATÈGIA	ACTUACIÓ
4.1. Formació	4.1.1. Prospecció de necessitats i interessos formatius en matèria de voluntariat i associacionisme
	4.1.2. Formació en iniciatives socials i de voluntariat per als ajuntaments
	4.1.3. Formació per a entitats en estratègies de comunicació i de captació del voluntariat
	4.1.4. Formació per a entitats en coordinació i gestió de recursos humans
	4.1.5. Facilitació de formacions a les entitats de voluntariat col·laboradores amb els centres o serveis del Consell de Mallorca
4.2. Estudi i reflexió sobre el voluntariat	4.2.1. Estudis sobre el voluntariat a Mallorca, de caràcter trianual
	4.2.2. Estudis específics o sectorials del voluntariat a Mallorca
	4.2.3. Seminaris i taules rodones sobre iniciatives de participació i voluntariat per a entitats i Administració pública

Descripció de les actuacions

Línia 1: Mesures de coordinació i intercanvi entre els agents implicats en el voluntariat

Estratègia 1.1. Coordinació entre agents: facilitar mecanismes de coordinació i comunicació entre les entitats de voluntariat i les administracions públiques implicades en programes de voluntariat.

Accions:

- 1.1.1. Creació i convocatòries anuals obertes de la Taula del Voluntariat de Mallorca, en la qual poden participar entitats inscrites en el Cens d'entitats de voluntariat i entitats de segon nivell, per plantejar les necessitats del voluntariat, avaluar les accions fetes i presentar les accions que s'han de dur a terme en períodes anuals.
- 1.1.2. Llista insular d'entitats de voluntariat, creada a partir de les dades extretes del Cens autonòmic de les entitats de voluntariat, amb programes de voluntariat a Mallorca. Hi tenen cabuda, temporalment, les entitats en procés d'adaptació a la normativa.

Estratègia 1.2. Suport i coordinació entre administracions públiques municipals, la insular i l'autonòmica

Accions:

1.2.1. Servei d'informació per a ajuntaments en relació amb el voluntariat: que faciliti l'assessorament vinculat amb el desenvolupament de programes de suport al voluntariat i el contacte amb entitats de voluntariat amb qui establir sinergies a nivell municipal.

- 1.2.2. Creació de l'Espai de Coordinació del Voluntariat, per al seguiment, la coordinació i la comunicació de les mesures de suport al voluntariat: participaran en aquesta Comissió la direcció insular amb competències del voluntariat i els municipis que així ho vulguin, principalment aquells amb programes de suport, o altres estructures comarcals o supramunicipals.
- 1.2.3. Promoció de la figura de la persona responsable de voluntariat en els municipis de l'illa: serà de perfil polític referent, tant per a les entitats com per a la coordinació amb la resta d'administracions públiques; participarà en l'Espai de Coordinació del Voluntariat i encapçalarà les iniciatives en el municipi.
- 1.2.4. Obertura de canals de comunicació entre referents municipals i del Consell Insular en relació amb el voluntariat: serà necessari establir un directori específic de responsables municipals i de departaments o serveis insulars, amb les dades de contacte compartides entre aquestes persones responsables, a fi de facilitar i d'agilitzar la comunicació (sigui telemàtica, telefònica o presencial).
- 1.2.5. Reforç de la coordinació i comunicació entre els departaments insulars relacionats amb voluntariat i l'Administració autonòmica: establir i mantenir trobades bilaterals i comunicació fluida entre la direcció insular amb competències de voluntariat i els departaments insulars que desenvolupin part de la tasca en contacte amb entitats de voluntariat i l'Administració autonòmica competent, amb l'objectiu de compartir i coordinar iniciatives de suport.

Línia 2: Mesures de suport, per enfortir i fomentar el voluntariat de qualitat

Estratègia 2.1. Suport a les entitats de voluntariat i els seus programes: posar a l'abast de les entitats recursos econòmics i materials que financin la millora en la gestió i en els programes de voluntariat i que facilitin el desenvolupament de les activitats de voluntariat.

Accions:

- 2.1.1. Suports econòmics per a la millora de qualitat de l'acció i l'organització del voluntariat: finançament dirigit a les entitats de voluntariat en aspectes que afavoreixen la qualitat transformadora de l'acció voluntària, segons les necessitats detectades (per exemple: personal o despeses derivades de la gestió de l'entitat,

projectes de captació del voluntariat o sensibilització i difusió de l'acció voluntària de l'entitat).

- 2.1.2. Elaboració i difusió d'un catàleg d'espais públics per cedir a entitats en el desenvolupament de l'acció voluntària: aquest catàleg facilitarà que les entitats de voluntariat desenvolupin accions de promoció i d'organització del voluntariat, fins i tot d'execució. Es detallen els espais, la capacitat, el tipus d'ús i com sol·licitar la cessió puntual, tant d'espais del Consell Insular com d'espais dels municipis dels quals vulguin facilitar-ne la informació.

Estratègia 2.2. Assessorament per iniciar entitats de voluntariat i millorar l'acció voluntària: donar suport a entitats i col·lectius, dotant d'eines per iniciar el voluntariat i millorar-ne la gestió, i informar-los de les normatives del voluntariat.

Accions:

- 2.2.1. Creació al Consell Insular d'un servei d'atenció i informació per a entitats: per iniciar accions de voluntariat, per difondre serveis externs d'iniciativa pública o privada que facilitin la gestió del voluntariat (mitjançant un catàleg actualitzat), etc.
- 2.2.2. Coordinació, promoció i difusió de serveis d'assessorament en temes d'associacionisme i de voluntariat als municipis, a partir dels espais de comunicació i trobada: es tracta de donar eines, facilitar informació i intercanviar coneixements i iniciatives, perquè les administracions locals puguin posar en funcionament serveis que ajudin a sensibilitzar, promocionar i millorar l'acció voluntària en els municipis i fer-ne difusió entre entitats i col·lectius locals.
- 2.2.3. Informació per al sector de les polítiques de suport al voluntariat i a les seves entitats, mantenint una comunicació fluida i activa amb el teixit associatiu.

Línia 3: Accions de difusió, d'informació i de promoció del voluntariat

Estratègia 3.1. Informació i assessorament a la ciutadania de les accions de voluntariat duites a terme a Mallorca, com a forma de participació social

Accions:

- 3.1.1. Accions de sensibilització a centres educatius i casals d'infants i joves: posar en marxa un programa d'apropament i de difusió de les entitats socials i de voluntariat en centres educatius i en espais d'oci juvenil per dur a terme col·laboracions o projectes de sensibilització.
- 3.1.2. Desenvolupament de l'espai web del voluntariat del Consell de Mallorca, com a mitjà de difusió d'entitats: en aquest espai web hi haurà una llista d'entitats de voluntariat, amb la descripció de la finalitat i les dades de contacte, a més d'informació bàsica sobre voluntariat i informació per a entitats de les actuacions

duites a terme pel Consell Insular. També s'hi pot incloure un espai per a les iniciatives de caire municipal.

- 3.1.3. Obertura i gestió de perfils a xarxes socials per difondre i compartir informació general de voluntariat o de les entitats en particular.
- 3.1.4. Posada en marxa d'un espai d'atenció al Consell Insular per informar la ciutadania: un espai on les persones interessades en fer voluntariat puguin rebre informació de manera presencial o telefònica.
- 3.1.5. Exposició de plafons informatius sobre voluntariat en espais oberts a la ciutadania.
- 3.1.6. Elaboració de la *Guia del voluntariat a Mallorca*, que exposi què és el voluntariat i faciliti informació de les entitats que el desenvolupen.
- 3.1.7. Campanyes de posada en valor del voluntariat i dels principis i valors que aporten a la societat: amb la finalitat d'augmentar la difusió de l'acció voluntària i aprofitant moments d'especial rellevància, com pot ser el Dia Internacional del Voluntariat, es llançaran campanyes en xarxes socials i en el web del Consell.
- 3.1.8. Suport a les accions de difusió de les entitats en la promoció de l'acció o en la captació de persones voluntàries.

Estratègia 3.2. Promoció i posada en valor de l'acció voluntària: promoure la participació ciutadana en les entitats de voluntariat, donant a conèixer accions de qualitat.

Accions:

- 3.2.1. Difusió d'eines i de mitjans que facilitin el contacte amb les entitats de voluntariat de Mallorca: portal web, catàleg, guia del voluntariat, serveis d'entitats de segon nivell...
- 3.2.2. Ús dels canals d'informació del Consell de Mallorca per promoure el voluntariat entre el seu personal: difusió mitjançant canals i espais habilitats per al personal del Consell de campanyes de promoció, de material informatiu i divulgatiu, etc.
- 3.2.3. Impuls del voluntariat entre persones ateses en programes o serveis del Consell de Mallorca: promoure el voluntariat entre les persones destinatàries dels serveis o programes del Consell de Mallorca, propis o concertats, com a forma d'interacció social i de creixement personal.
- 3.2.4. Foment de la col·laboració entre les entitats del voluntariat i els serveis o centres del Consell Insular amb funcions relacionades amb els àmbits de voluntariat.

- 3.2.5. Desenvolupament d'accions de reconeixement del voluntariat a Mallorca, a persones i entitats. D'igual manera, també es facilitarà l'accés i la participació d'entitats i de programes de voluntariat en accions de reconeixement a nivell estatal, autonòmic o local.

Línia 4: Actuacions formatives i de recerca destinades a la millora de la qualitat de l'acció voluntària

Estratègia 4.1. Formació: oferir suport tècnic per millorar la qualitat dels programes de voluntariat.

Accions:

- 4.1.1. Prospecció de necessitats formatives en matèria de voluntariat i d'associacionisme: es farà un diagnòstic entre administracions locals i entitats sense ànim de lucre, que desenvolupin o puguin desenvolupar accions de voluntariat, per adaptar les accions formatives a les necessitats concretes que s'expressin.
- 4.1.2. Formació en iniciatives socials i de voluntariat per a ajuntaments: es faran accions formatives (tant de caràcter bàsic a equips de govern municipal que es volen iniciar i posar en marxa projectes i iniciatives relacionades amb voluntariat, com de caràcter més específic) per donar eines, estratègies i compartir recursos que facilitin la millora de l'acció voluntària i la promoció del voluntariat al municipi. Aquestes formacions podrien ampliar la temàtica amb continguts relacionats amb la participació social.
- 4.1.3. Formació en estratègies de comunicació i de captació de voluntariat per a entitats: accions formatives que facilitin la promoció del voluntariat des de la pròpia entitat i que millorin la qualitat de les accions de difusió.
- 4.1.4. Formació en coordinació i gestió de recursos humans per a entitats: accions formatives dirigides a entitats de voluntariat sobre plantejaments i estratègies per a la gestió eficaç i dinàmica.
- 4.1.5. Facilitació de formacions a les entitats que col·laboren amb centres o serveis del Consell de Mallorca: accions formatives, pròpies del Consell Insular, obertes a les persones voluntàries i entitats col·laboradores.

Estratègia 4.2. Estudi i reflexió sobre la realitat del voluntariat, orientat a la millora del sector

Accions:

- 4.2.1. Estudis del voluntariat a Mallorca, de caràcter trianual, al voltant de la situació de les entitats, de les persones voluntàries i altres aspectes de l'acció

voluntària a Mallorca que permetin avaluar la realitat del sector (prevists els anys 2023 i 2026).

- 4.2.2. Estudis de caràcter específic o sectorial d'aspectes relacionats amb el voluntariat a Mallorca per àmbits o temàtiques diverses, com puguin ser: la perspectiva de gènere, la percepció externa del voluntariat, la discapacitat i el voluntariat, la joventut i el voluntariat, les experiències de participació social...
- 4.2.3. Seminaris i taules rodones sobre iniciatives en participació i voluntariat, per a entitats i Administració pública.

Organització

Impuls del Pla Insular de Voluntariat

La Direcció Insular competent en matèria de voluntariat és l'òrgan responsable de la coordinació i l'impuls d'aquest Pla, i la persona al capdavant de la Direcció Insular el màxim representant. Entre les funcions de la Direcció Insular hi ha la de posar els recursos per a l'execució efectiva de les accions, amb especial incidència en:

- Convocar i dinamitzar la Taula d'entitats.
- Convocar i mantenir contacte amb l'Espai de Coordinació i promoure els referents municipals.
- Implantar i organitzar els serveis d'atenció i assessorament a persones, entitats i al Consell Insular i donar suport per crear-los en administracions locals, així com desenvolupar material per a aquests serveis.
- Organitzar activitats formatives per a entitats i facilitar les formacions dirigides a persones voluntàries.
- Implantar canals informatius i accions de sensibilització i difusió del voluntariat.
- Coordinar en matèria de voluntariat les iniciatives del Consell de Mallorca i les administracions locals.
- Fer o promoure estudis o activitats de divulgació i reflexió en matèria de voluntariat.
- Fer l'avaluació inicial, contínua i final de les actuacions i també la interna del Pla Insular de Voluntariat.

Taula del Voluntariat

La Taula del Voluntariat, o d'Entitats de Voluntariat, pretén ser un punt de trobada entre les entitats de voluntariat de Mallorca i el Consell Insular, dedicat a la proposta, al seguiment i a l'anàlisi de les accions de suport al voluntariat, a fi de respondre les necessitats reals del conjunt del teixit associatiu amb programes de voluntariat.

Es convocarà, com a mínim, amb periodicitat anual, amb temps suficient per planificar accions per a l'any vinent que puguin afectar el pressupost corresponent. Es faran convocatòries obertes per a totes les entitats de voluntariat i xarxes d'entitats que constin en la llista insular d'entitats de voluntariat o en el cens autonòmic (amb programes d'àmbit territorial a Mallorca).

La Direcció Insular amb competències en voluntariat serà qui es responsabilitzarà de les convocatòries i de conduir les trobades, així com del contacte informatiu previ i posterior.

Entre les funcions a desenvolupar per la Taula del Voluntariat hi ha:

- Concretar les necessitats relatives al desenvolupament de l'acció voluntària de les entitats.
- Oferir propostes i aportacions respecte a les accions planificades.
- Ser un espai de reflexió conjunta sobre la situació del voluntariat.
- Avaluar les accions dutes a terme pel Consell de Mallorca o amb el seu impuls.

En les trobades de la Taula d'Entitats hi participarà:

- El conseller executiu insular o la consellera executiva insular amb competències en matèria de voluntariat.
- El director o la directora responsable de la direcció insular amb competències en voluntariat.
- Responsables tècnics de la direcció insular amb competències en voluntariat.
- Altres responsables de departaments relacionats o afectats per les accions a desenvolupar.
- Entitats assistents a la convocatòria.

Espai de Coordinació del Voluntariat

La direcció insular amb competències en matèria de voluntariat constituirà l'Espai de Coordinació del Voluntariat, la finalitat del qual és millorar la coordinació entre les administracions locals. Aquest serà un espai de trobada i de comunicació entre responsables de voluntariat de les administracions locals amb projectes i iniciatives de suport al voluntariat o que desenvolupin accions de voluntariat dins l'Administració municipal⁴ i la Direcció Insular. Es tindrà esment especial en què hi participin altres departaments del Consell de Mallorca i la Federació d'Entitats Locals de les Illes Balears.

Entre les seves funcions hi ha:

- Afavorir la comunicació i recollir informació de l'àmbit municipal.
- Intercanviar experiències i iniciatives de suport al voluntariat.
- Donar a conèixer les mesures de suport al voluntariat del Consell de Mallorca.
- Establir vies de col·laboració conjuntes.

⁴ Llei 11/2019 de voluntariat de les Illes Balears. Disposició transitòria segona: adaptació dels programes de voluntariat vinculats amb una administració pública.

Temporalització

Cronograma de cycle anual

MES	ACCIÓ	ID. ACTUACIÓ
GENER	Promoció del voluntariat entre el personal del Consell de Mallorca. Difusió en format físic en espais oberts a la ciutadania insulars i municipals. Difusió del catàleg d'espais per la cessió a entitats.	3.2.2. 3.1.5. i .6. 2.1.2.
FEBRER	Convocatòria de suports econòmics per a entitats.	2.1.1.
MARÇ	* Accions de forma continuada. Altres accions de caràcter puntual.	
ABRIL	Formació en matèria de voluntariat.	4.1.2., .3. i .4.
MAIG	Avaluació d'accions i convocatòria de la Taula del Voluntariat. Interlocució amb ajuntaments amb mesures de suport al voluntariat - Espai de Coordinació del Voluntariat.	1.1.1. 1.2.1. i .2.
JUNY	Trobada amb entitats - Taula del Voluntariat.	1.1.1.
JULIOL	* Accions de forma continuada. Altres accions de caràcter puntual.	
AGOST	* Accions de forma continuada. Altres accions de caràcter puntual.	
SETEMBRE	Actualització d'informació d'entitats - Eines de difusió: pàgina web i format físic. Actualització del catàleg d'espais públics per a la cessió a entitats. Diagnòstic sobre accions formatives.	3.1.2., .5. i .6. 2.1.2. 4.1.1.
OCTUBRE	Interlocució amb ajuntaments amb mesures de suport al voluntariat - Espai de Coordinació del Voluntariat.	1.2.1. i .2.
NOVEMBRE	* Accions de forma continuada. Altres accions de caràcter puntual.	
DESEMBRE	Actes i difusió de les accions de sensibilització i promoció en el marc del Dia Internacional del Voluntariat. Suport en accions de reconeixement del voluntariat. Taules rodones i seminaris en relació amb el voluntariat.	3.1.7 i .8. 3.2.5. 4.2.3.

*Continuat	Contacte fluid entre el departament insular i Administració autonòmica. Atenció a les entitats. Informació dels espais oberts a la ciutadania. Suport a la difusió d'accions o captació d'entitats de voluntariat.	1.2.5. 2.2.1. 3.1.2., .3. i .4. 3.1.8.
------------	---	---

Cronograma de cycle periòdic

ACCIONS	ANY D'EXECUCIÓ					
	21	22	23	24	25	26
1.1.1. Creació i convocatòries anuals obertes de la Taula del Voluntariat de Mallorca.		x	x	x	x	x
1.1.2. Llista insular d'entitats de voluntariat.		x	x	x	x	x
1.2.1. Servei d'informació per a ajuntaments en relació amb mesures de suport al voluntariat.	x	x	x	x	x	x
1.2.2. Creació de l'Espai de Coordinació del Voluntariat, per al seguiment, la coordinació i la comunicació de les mesures de suport al voluntariat.		x	x	x	x	x
1.2.3. Promoció en els municipis de l'illa del responsable de voluntariat.	x	x	x			
1.2.4. Obertura de canals de comunicació entre referents municipals i del Consell Insular en relació amb el voluntariat.	x	x	x			
1.2.5. Reforç de la coordinació i comunicació entre els departaments insulars relacionats amb el voluntariat i l'Administració autonòmica.	x	x	x			
2.1.1. Suports econòmics per a la millora de qualitat de l'acció i l'organització del voluntariat.	x	x	x	x	x	x
2.1.2. Realització i difusió d'un catàleg d'espais públics per a la cessió a entitats en el desenvolupament de l'acció voluntària.			x	x	x	x
2.2.1. Creació d'un servei d'atenció, en el Consell Insular de Mallorca, per informar entitats.				x	x	x
2.2.2. Coordinació i promoció de serveis d'assessorament en temes d'associacionisme i de voluntariat als municipis.	x	x	x	x	x	x
2.2.3. Facilitació d'informació de les polítiques de suport al voluntariat i a les seves entitats en el conjunt del sector.	x	x	x	x	x	x

3.1.1. Accions de sensibilització a centres educatius i casals d'infants i joves.		x		x		x
3.1.2. Desenvolupament de la pàgina web del voluntariat del Consell de Mallorca per a la difusió d'entitats.		x	x	x	x	x
3.1.3. Obertura i gestió de perfils en xarxes socials per facilitar la informació del voluntariat.		x	x	x	x	x
3.1.4. Posada en marxa d'un espai d'atenció i informació a la ciutadania.			x	x	x	x
3.1.5. Exposició de plafons informatius sobre voluntariat en espais oberts a la ciutadania.	x	x	x	x	x	x
3.1.6. Elaboració de la <i>Guia del voluntariat a Mallorca</i> .		x	x	x	x	x
3.1.7. Campanyes de posada en valor del voluntariat i dels principis i valors que aporten a la societat.		x		x		x
3.1.8. Suport i promoció d'accions de difusió de les entitats en l'acció de voluntariat o de captació de noves persones voluntàries.		x	x	x	x	x
3.2.1. Difusió d'eines que facilitin el contacte amb les entitats de voluntariat de Mallorca.	x	x	x	x	x	x
3.2.2. Ús dels canals d'informació del Consell de Mallorca per promoure el voluntariat entre el seu personal.	x	x	x	x	x	x
3.2.3. Impuls del voluntariat entre persones ateses en programes o serveis del Consell de Mallorca.			x	x	x	x
3.2.4. Foment de la col·laboració entre les entitats del voluntariat i serveis o centres del Consell Insular amb funcions relacionades amb els àmbits de voluntariat.		x	x	x	x	x
3.2.5. Desenvolupament d'accions de reconeixement del voluntariat a Mallorca.	x	x	x	x	x	x
4.1.1. Prospecció de necessitats formatives en matèria de voluntariat i associacionisme.		x	x	x	x	x
4.1.2. Formació en iniciatives socials i de voluntariat per a ajuntaments.			x	x	x	x
4.1.3. Formació per a entitats en estratègies de comunicació i de captació del voluntariat.			x		x	
4.1.4. Formació per a entitats en coordinació i gestió de recursos humans.		x		x		x

4.1.5. Facilitació de formacions a les entitats que col·laboren amb centres o serveis del Consell de Mallorca.	x	x	x	x	x	x
4.2.1. Estudis sobre el voluntariat a Mallorca, de caràcter trianual.			x			x
4.2.2. Estudis específics o sectorials del voluntariat a Mallorca.		x		x		
4.2.3. Seminaris i taules rodones sobre iniciatives en participació i voluntariat, per a entitats i Administració pública.		x		x		x

Adaptació i avaluació del Pla Insular

Adaptació i modificació del Pla

L'actual Pla Insular ha de ser un element útil i pràctic per fomentar i promoure el voluntariat, per això és imprescindible que les accions i la prioritat de les actuacions s'adaptin a les diferents necessitats que puguin originar-se. Ara bé, això no ha de permetre un incompliment continuat dels objectius, sinó una flexibilitat suficient de resposta, en consonància amb aquella que caracteritza el teixit associatiu.

Aquesta adaptació ha de venir donada per les diferents eines d'avaluació que s'esmenten en l'apartat següent.

Justificació de modificacions i adaptacions

Les raons per adaptar les accions del Pla Insular de Voluntariat poden ser diverses:

- Avaluació de les accions. El propi Pla Insular indica les eines i els agents implicats en l'avaluació de les accions, que no ha de ser un procediment sense efecte, sinó un cicle real de reflexió-acció-reflexió. Avaluar les accions permet modificar les que són de caràcter continuat o cíclic, o adaptar accions posteriors amb el mateix objectiu.
- Adaptació a situacions sobrevingudes. La situació canviant del teixit associatiu, emmarcat en temps d'incertesa, ha de permetre que l'adaptació a escenaris nous que afectin el voluntariat sigui un valor afegit d'aquest Pla. Els diferents espais d'avaluació han de permetre aquestes adaptacions.
- Adaptació a demandes específiques. Tot i la realització del *Diagnòstic del voluntariat a Mallorca 2020*, que el període d'execució del Pla s'allarga fins el 2026, i tenint en compte també la diversitat de les entitats de voluntariat, pot no haver-se previst alguna necessitat específica que durant aquest període es produeixi o esdevingui prioritària. Els diferents espais de seguiment han de permetre incloure accions noves orientades a pal·liar necessitats específiques no recollides en el pla actual.

- Adaptació a noves normatives. La situació legislativa del voluntariat, que pot veure's afectada per normatives diverses, donat el caràcter transversal, pot ocasionar canvis d'escenari que impliquin les adaptacions de les accions, fins i tot de les línies estratègiques. Aquestes modificacions, en tot cas, prioritzen l'esperit i la finalitat de la Llei 11/2019 de voluntariat de les Illes Balears.

Adaptació i modificació d'accions

Entre les possibles modificacions que es poden fer hi ha:

- Modificació de la prioritat en les accions per una causa justificada que entengui millorable fer una acció en una temporalització diferent a la que s'estableix en el cronograma.
- Modificació de l'enfocament de les accions per canvis en les pròpies accions, canvis normatius, situacions noves o escenaris legislatius o per adaptació competencial amb l'Administració autonòmica o local.
- Modificació substancial o supressió de les accions. Són aquells canvis que modifiquen l'acció fins al punt d'esdevenir-ne una altra, prou diferent segons la planificació inicial o, fins i tot, que l'exclouen del Pla. Aquestes modificacions s'han de justificar àmpliament, per causes de rellevància, i s'intenta, en qualsevol cas, que no quedi descoberta la finalitat per la qual s'hi havia inclòs.
- Implantació d'accions o objectius nous per adaptar-se a situacions o reptes nous sobrevinguts o per raons no detectades en el diagnòstic inicial.

Espais de revisió i seguiment

Poden fer aquestes adaptacions:

- La direcció Insular i departament competents en matèria de voluntariat: aquests òrgans, responsables finals del desenvolupament del Pla, poden fer-ne modificacions amb una anàlisi formal prèvia que en conclougi la necessitat. Les modificacions poden afectar la planificació anual i el cronograma d'actuació global del Pla.
- La Taula d'Entitats: donat que en aquest espai es cerca, no sols informar, sinó tenir un retorn de les actuacions per a una planificació adaptada, les accions del pla es poden veure condicionades per causes justificades, amb l'acord de la direcció i de la conselleria insulars. Aquestes modificacions queden esmentades en la planificació anual.
- La Comissió de Coordinació: aquest òrgan planifica i avalua les accions dutes a terme de forma coordinada i amb implicació de les diferents administracions locals. Com en el punt anterior, també pot acordar modificacions d'accions

relacionades directament amb les administracions públiques locals que queden registrades en la planificació anual.

Avaluació del Pla

Correspon a tots els agents implicats fer el seguiment i l'avaluació del Pla, tant els que participen en la planificació i en el desenvolupament de les actuacions com aquells que poden ser considerats beneficiaris: les entitats de voluntariat i les persones participants de les accions.

Nivells i tipus d'avaluació

L'avaluació tant es fa de les accions, una vegada fetes, com de les línies d'actuació i els objectius des d'un punt de vista global.

- Avaluació contínua de les actuacions: la duen a terme la direcció insular competent, la Taula del Voluntariat i també l'Espai de Coordinació del Voluntariat.
- Avaluació de resultats de les accions: la duen a terme tots els agents participants.
- Avaluació de la implementació i de l'impacte del Pla, de caràcter anual i a càrrec del servei insular.

Agents implicats en l'avaluació

- La direcció insular amb competències envers el voluntariat, com a màxim responsable del desenvolupament del Pla Insular. És l'òrgan encarregat de dinamitzar, vehicular i registrar les aportacions i resultats.
- La Taula del Voluntariat, com a participants i beneficiaris principals de les actuacions, amb especial atenció a l'avaluació qualitativa.
- L'Espai de Coordinació del Voluntariat, que avalua, de forma qualitativa, les mesures destinades a enfortir les iniciatives públiques de suport al voluntariat dels municipis i departaments del Consell de Mallorca i la facilitació d'eines i de recursos.
- Departaments del Consell de Mallorca: qualsevol departament del Consell Insular pot fer arribar aportacions i suggeriments en relació amb les accions fetes o futures.
- Entitats, persones voluntàries i ajuntaments participants o implicats en les accions dutes a terme en el marc del Pla.

Instruments d'avaluació i registre

- Avaluació inicial: a més del *Diagnòstic del voluntariat*, que ja té el caràcter d'avaluació inicial general, es poden fer avaluacions inicials en actuacions determinades. Poden adoptar la forma de prospecció de necessitats, d'enquestes

o d'altres models adients. Es duen a terme, de forma general, a través de la plataforma de participació del Consell de Mallorca.

- Enquestes d'avaluació d'accions dirigides a les persones participants o a les destinatàries directes de l'acció. També s'avalua la percepció envers les sessions de la Taula del Voluntariat i l'Espai de Coordinació del Voluntariat. Es fa ús de la plataforma de participació del Consell Insular.
- Espais de valoració oberts: en les reunions i trobades de la Taula del Voluntariat i l'Espai de Coordinació del Voluntariat s'estableix un punt fix en l'ordre del dia de valoració oberta de les accions fetes, de la utilitat de les sessions i del desenvolupament i compliment del Pla.
- Dinàmiques d'avaluació participativa: en les trobades de la Taula d'Entitats, de l'Espai de Coordinació o altres que es poden fer amb el sector, es poden desenvolupar accions d'avaluació orientades a facilitar les propostes de millora.
- Informe anual d'avaluació del Pla Insular de Voluntariat: amb les avaluacions fetes des dels diferents espais i amb els diferents instruments, la direcció insular competent emet un informe on exposa els resultats i les valoracions obtingudes, quant a la implementació del Pla i les actuacions fetes, així com les propostes recollides.

Indicadors d'avaluació

ESTRATÈGIES	INDICADORS
1.1. Coordinació entre agents	<ul style="list-style-type: none"> • Nombre d'entitats participants a la Taula • Creixement de la participació d'entitats a les sessions de la Taula • Nombre de convocatòries de Taula d'Entitats de Voluntariat • Percepció de la utilitat dels participants a la Taula • Creixement de la participació en la Llista insular d'entitats de voluntariat • Nombre d'entitats de voluntariat detectades fora de la llista
1.2. Suport i coordinació entre administracions	<ul style="list-style-type: none"> • Nombre de sol·licituds d'informació municipal en relació amb el voluntariat • Percentatge de resolució de sol·licituds d'assessorament • Nombre de municipis participants en l'Espai de Coordinació • Creixement de la participació en l'Espai de Coordinació • Percepció de la utilitat de l'Espai de Coordinació • Implantació de responsables/referents de voluntariat als municipis • Percepció de la utilitat de la comunicació i coordinació entre responsables municipals i insulars

	<ul style="list-style-type: none"> • Nombre de trobades de l'Espai de Coordinació • Grau de participació dels responsables municipals en els espais de coordinació • Nombre d'iniciatives municipals derivades del suport i assessorament del servei insular d'atenció
2.1. Suport tècnic i econòmic a les entitats de voluntariat	<ul style="list-style-type: none"> • Quantia anual destinada a convocatòries de subvencions de suport al voluntariat • Quantia anual concedida en convocatòries de subvencions de suport al voluntariat • Quantia anual del pressupost del Consell de Mallorca, excloent subvencions, destinat al voluntariat que reverteixi en el suport a les entitats • Percepció de l'adequació de les mesures de suport econòmic per part de les entitats beneficiàries • Nombre d'entitats sol·licitants anualment de mesures de suport econòmic • Nombre d'entitats beneficiàries anualment de mesures de suport econòmic • Nombre de persones beneficiàries de programes de voluntariat de les entitats beneficiàries de mesures de suport
2.2. Assessorament a entitats de voluntariat	<ul style="list-style-type: none"> • Nombre de sol·licituds d'informació rebudes pel servei insular d'atenció • Nombre d'entitats que sol·liciten informació o assessorament • Tipologia de demandes • Tipologia de respostes • Nombre de derivacions a altres serveis • Grau de satisfacció de les entitats sol·licitants envers el servei de suport i assessorament
3.1. Informació i assessorament a la ciutadania	<ul style="list-style-type: none"> • Nombre d'iniciatives de sensibilització dirigides al jovent • Nombre de visites a la pàgina web insular • Nombre d'entitats en el directori de la pàgina web insular • Mitjana de visites a les publicacions de xarxes socials • Nombre de seguidors a les xarxes socials • Percepció de l'interès del material de difusió • Percepció del ressò de les campanyes de promoció i sensibilització
3.2. Promoció i posada en valor de l'acció voluntària	<ul style="list-style-type: none"> • Valoració de l'ús de les eines i mecanismes de promoció del Consell de Mallorca

	<ul style="list-style-type: none"> ● Nombre de participació de persones ateses als serveis del Consell de Mallorca en programes o actuacions de voluntariat ● Percepció sobre la utilitat del voluntariat entre els professionals del Consell ● Nombre de col·laboracions entre el Consell de Mallorca i entitats per incorporar voluntariat mitjançant accions conjuntes ● Nombre d'entitats col·laboradores en accions o programes ● Percepció de les col·laboracions entre entitats i Consell de Mallorca, per les dues parts ● Nombre d'accions, per iniciativa o amb el suport del Consell de Mallorca, de reconeixement del voluntariat
4.1. Formació	<ul style="list-style-type: none"> ● Nombre de respostes rebudes en les prospeccions de necessitats o interessos formatius ● Nombre d'accions formatives fetes ● Valoració de les formacions impulsades o fetes pel Consell de Mallorca ● Nombre d'entitats participants en les formacions ● Nombre d'accions formatives del Consell de Mallorca que inclouen com a participant el voluntariat de les entitats col·laboradores
4.2. Estudi i reflexió sobre el voluntariat	<ul style="list-style-type: none"> ● Volum de material documental sobre voluntariat publicat en la pàgina web o en altres espais del Consell de Mallorca ● Nivell de participació de la població diana en els diferents estudis ● Percentatge de participació de les entitats en diferents estudis ● Nombre d'estudis no específics de voluntariat que inclouen anàlisis relacionades ● Nombre de reunions, taules rodones, seminaris o altres espais de reflexió fets ● Nombre de persones participants en els seminaris, taules rodones o altres espais de reflexió ● Grau de satisfacció de les persones participants en taules rodones, seminaris o altres espais de reflexió en relació amb el voluntariat